

דו"ח ביניים לשנת 2016

שם המחקר: פיתוח ממשק להקטנת נזקי תריפסים במנגו

שם החוקר: דוד בן-יקיר

רקע ותיאור הבעיה:

בשנים האחרונות, סביב הכינרת נפגע הצימוח הצעיר של המנגו בסוף הקיץ ובסתיו מתריפס הקיקיון *Scirtothrips dorsalis* ומתריפס המנגו *Scirtothrips mangiferae*. צפוי שזק לצימוח הצעיר יפחית את רמת הפרי ואיכותו בשנה העוקבת. במחקר זה אנו לומדים את הפנולוגיה של התריפסים במנגו והנזקים שהם גורמים.

מטרות:

1. לימוד הפנולוגיה והנזק של תריפסים במטעי מנגו סביב הכנרת.
2. הערכת הנזק ליבול בשנה עוקבת וקביעת סף פעולה להדברה.

מועד התחלת ומועד סיום התכנית: 2016 - 2017

מהלך המחקר: המחקר נערך בשלושה מטעי מנגו בעלי אפיונים שונים סביב הכינרת (טבלה 1). מאמצע מרץ נערך עקב של הפריחה, החנטה והתפתחות הפרי בעצים פגועים מתריפס שסומנו בסתיו בהשוואה לעצי ביקורת סמוכים. בתקופת הפריחה נדגמו פריחות מחלקות I ו-II ורמת הנגיעות בתריפסים נקבעה באמצעות משפך ברלייזי. בין מרץ למאי נעשתה הערכת רמת הנגיעות עזרת הכאה של קודקודי צמיחה של עצי מנגו ועצי הדר על לוח לבן. רמת הנגיעות בתריפסים ונדידתם נלמדים באמצעות 8 מלכודות עמוד (בגובה 1 מ') שהוצבו בהיקף המטע ומלכודות דבק צהובות (צלחת פטרי בקוטר 9 ס"מ) שהצבו בין העצים. באמצע מאי בוצע שבוע הלכידות הראשון לשנה זאת.

טבלה 1. פירוט חלקות המנגו והמלכודות שבהן מתבצע ניטור תריפסים בשנת 2016.

מספר מלכודות		סיום ניטור	תחילת ניטור	מאפיינים	זן	חלקה	אזור	קוד
עמוד	בין העצים							
8	9	10-נוב	01-מאי	צעירה	קנט	732	רביד	I
8	9	10-נוב	01-מאי	בוגרת	עומר	511	רביד	II
0	9	10-נוב	01-מאי	בוגרת	עומר	אשבל	בטחה	IV

תוצאות ביניים: לא נמצאו הבדלים בפריחה, חנטה והתפתחות הפרי בין עצים פגועים מתריפס שסומנו בסתיו 2015 לעצי ביקורת סמוכים. נראה שגם ענפים שאיבדו את העלים בסתיו פרחו ונשאו פרי כמו ענפים שלא נפגעו. בפריחות נמצאו תריפסים רבים (רובם בשלב הזחל) ממיינים שונים אך רק תריפסים בודדים היו מהמין תריפס הקיקיון. בלבובי עלים בקודקודי צמיחה של עצי מנגו והדרים נמצאו תריפסים בודדים מהמין תריפס הקיקיון. בלכידות שבוצעו באמצע מאי נמצאו תריפסים בודדים מהמין תריפס הקיקיון.

מסקנות והמלצות להמשך המחקר: נראה שלנזקי התריפסים בסתיו 2015 לא היתה השפעה ישירה על הפריחה וחנטת הפרי באביב 2016. באביב רמת הנגיעות בתריפס הקיקיון נמוכה מאוד בתפרחות ובקודקודי הצימוח. כנראה שעצי הדר הסמוכים לעצי מנגו לא משמשים כמערכת הגברה לתריפס הקיקיון באביב. נמשיך במעקב אחרי התפתחות הפירות בעצים שנפגעו מנזקי תריפס בסתיו 2015. נמשיך בלימוד הדינאמיקה של תריפס הקיקיון במטעי המנגו באמצעות לכידה במשך שבוע בכל חודש עד נובמבר 2016.